N°. 2902 — 1856.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00 *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer Courant.

VRIJDAG 14 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 13 November.

In de gisteren verschenen beantwoording van den minister voor de Zaken der R. K. Eeredienst, op het voorloopig verslag der Kamer over de begrooting van zijn departement, treffen wij belangrijke beschouwingen over het behoud van zijn ministerie van Eeredienst. Daarin is op uitnemende wijze kort en bondig uiteengezet, wat voor het behoud van dat departement pleit. Onze lezers weten, dat wij de departementen van Eeredienst niet slechts nuttig, maar evenzeer noodig achten. En dat minder in 't belang der godsdienst, dan in 't belang van den Staat. Wanneer men er toe komen mogt, om ze op te heffen, dan zijn wij overtuigd, dat de tijd niet nalaten zal konflikten voort te brengen van den allergevaarlijksten aard, die men gemakkelijk zou hebben kunnen voorkomen. De kerkelijke hartstogten zijn bij ons te prikkelbaar, dan dat men niet zorgvuldig alles moet trachten te vermijden, wat ze in beweging kan brengen. En wij zijn van meening, dat zulks onmogelijk is, als men de aanraking van den Staat met de Eeredienst en niet overlaat aan personen, die hoofdzakelijk met die taak alleen belast zijn. Wij laten hier volgen wat de memorie van den minister van Eeredienst zegt:

»Bij de juiste beoordeeling der vraag »of de instandhouding van afzonderlijke departementen van algemeen bestuur voor de zaken der Eeredienst wenschelijk en noodig is," schijnt de reeds van 1795 dagteekenende »*scheiding van Staat en Kerk*" niet dien overwegenden invloed te kunnen uitoefenen, welke daaraan soms wordt toegekend.

»Er heeft na dien tijd wel geene nieuwe vereeniging plaats gehad, maar er is sedert eene *grondwettige betrekking* tusschen Staat en Kerk gevormd, welke behoefte aan de instelling der bedoelde departementen heeft doen ontstaan.

»Indien deze betrekking, welke bij onze tegenwoordige Grondwet gewijzigd, maar niet verbroken is, thans geheel was opgeheven, dan zou de hierboven omschreven vraag zeker in eenen ontkennenden zin kunnen beantwoord worden, vermits in dat geval alle banden, waardoor die betrekking wordt onderhouden, »volkomen losgemaakt", en mitsdien de staatsinrigtingen, waarvan hier sprake is, te regt voor overbodig beschouwd zouden kunnen worden.

»In het VIde hoofdstuk der Grondwet vindt men echter regten en pligten beschreven, die van staatswege bemoeijenissen vorderen, welker gewigt door haren tenderen aard niet weinig verzwaard wordt.

»De wet van 10 September 1853 (*Staatsblad* n°. 102) heeft wel aan alle kerkgenootschappen volkomene vrijheid verzekerd, om alles wat hunne godsdienst en de uitoefening daarvan in eigen boezem betreft te regelen, maar schrijft tevens bepalingen voor, welke, even als de naleving van verschillende andere, ook op de kerkgenootschappen toepasselijke wetten en verordeningen, veelzijdige aanraking tusschen Kerk en Staat medebrengen.

»Deze aanraking, en de *bescherming*, de *bezorging en der zaken*, bij het VIde hoofdstuk der Grondwet bedoeld, vereischen, gelijk de ondervinding dagelijks leert, aanhoudende zorg.

»De veelzijdige werkzaamheden daaruit voortvloeijende, behooren niet alleen met eigenaardige kennis, maar ook met bijzonder beleid en altijd met zekere behoedzaamheid behandeld te worden, ten einde bij de stipte handhaving van ieders regten en pligten, die goede verstandhouding te bewaren, welke de vrucht van vertrouwen is en niet kan gemist worden, zonder den vrede tusschen Kerk en Staat in gevaar te brengen.

»Van hoeveel belang zoodanige verstandhouding is, zal gereedelijk erkend worden, als men op den invloed let welken de Kerk op het huisselijk, burgerlijk en maatschappelijk leven en daardoor op den Staat kan uitoefenen. Eene goede staatkunde ziet bovendien niet voorbij, dat de kerkgenootschappen met hunne veelvuldige inrigtingen, invloedrijke besturen, openbare gebouwen, eigendommelijke bezittingen, gestichten van onderwijs, talrijke instellingen van weldadigheid enz., de grootste en uitgebreidste zedelijke ligchamen in den Staat vormen, die, naar mate zij zich ordelijker organiseren, duurzamer betrekking met de Regering onderhouden en dus met den Staat in veelzijdiger aanraking dan enkel die van »geldelijken aard" moeten komen.

»Het is daarom, dat de Regering er hoogen prijs op stelt, dat de in deze, tot hare grondwettige bevoegheid behoorende zaken, met de meeste bezorgdheid worden behandeld. Zij acht dit te meer geraden, omdat, tot zelfs de minste aangelegenheden van de eeredienst altijd teeder van aard zijn en zich daardoor niet even gereedelijk bij elk ander departement laten behandelen; vooral in tijden, waarin kerkelijke onderwerpen nog steeds gebezigd worden tot hefboomen der menschelijke driften, die aan de onbeduidendste handeling vaak het gewigt eener grieve trachten te geven.

»Het laat zich aanzien, dat de opheffing van het Departement voor de Zaken der Roomsch-katholijke Eeredienst te gereeder aanleiding tot wantrouwen en ontevredenheid zoude kunnen doen geboren worden: eensdeels, omdat dit departement aanvankelijk door den Koning werd ingesteld »om alles te vermijden, wat tot verzwakking der wenschelijke waarborgen, die de Grondwet aan de vrijheid van alle godsdiensten verzekert, zoude kunnen strekken"; en *anderdeels*, aangezien het, na van 1826 tot 1829 te zijn opgeheven geweest, in laatstgenoemd jaar op nieuw is hersteld geworden »om aan de wenschen van velen te voldoen."

»De meening, dat genoemd departement overbodig zou zijn geworden, omdat het Roomsch-katholijk kerkgenootschap thans in eenen normalen toestand verkeert, zal, naar de Regering vertrouwt, wel niet voor gegrond kunnen gehouden worden wanneer men bedenkt, dat het in de natuur der zaak ligt, dat, naar mate de abnormale toestand verdwijnt, de werking toeneemt.

»De ondervinding leert dan ook, dat de aanrakingen tusschen het Roomsch-katholijk kerkgenootschap en den Staat thans veelvuldiger zijn dan vroeger; terwijl de daaraan verbondene werkzaamheden wel in regelmatigheid en vruchtbaarheid gewonnen, maar niet in omvang en gewigt verloren hebben.

»Uit dien hoofde acht de Regering het in het welbegrepen belang van den Staat niet slechts wenschelijk maar ook noodig, dat het voornoemde departement wordt in stand gehouden."

't Is wel niet van veel belang, maar om alle hangende quæstiën betrekkelijk de geprojekteerde *Utrechtsche Unie* te vereffenen, is het noodig kennis te nemen van, en een oogenblik stil te staan bij wat de heer Kits van Heijningen in het midden heeft gebragt, ter regtvaardiging van een officieel verslag, door hem als sekretaris van het voorloopig bestuur der geprojekteerde *Unie* opgemaakt.

Uit het opstel van den heer da Costa, dezer dagen door ons medegedeeld, is gebleken dat de heer van Heijningen, ter vergadering van den 29sten Okt. ll., dat verslag zelf, gedesavoueerd heeft. In dat opstel leest men toch het volgende:

»De lezing en goedkeuring der aanteekeningen van de zamenkomst van 5 Augustus door den Sekretaris, mag ik, in een eerste plaats, niet onvermeld laten. Die aanteekeningen, eenstemmig gearresteerd, rechtvaardigden op het schitterendst het verslag dier eerste bijeenkomst in den *Heraut* tegenover dat van dien zelfden Secretaris der vergadering in de *Kerkelijke Courant*, en tegen alle verdere daaruit gesprotene miskenning en misverstand. Niets ontbrak thands in die allernaauwkeurigste notulen; ook niet het amendement van Ds. Wildschut, en de verwerping van dat amendement door de Vergadering bij acclamatie."

Zoo had derhalve de heer van Heijningen zich-zelven ter laatste bijeenkomst geëxekuteerd, en bij die hem zijne »aanteekeningen" hoorden voorlezen had hij alzoo zelf, met eigene hand, uitgewischt den indruk, welken vroegere officiëele aanteekeningen gegeven hadden, alsof de *Unie* werkelijk was gekonstitueerd! Tot het betoonen van eene gelijke grootmoedigheid blijkt hij echter niet gestemd te zijn geweest, toen hij zich in het publiek te verantwoorden had omtrent de beschuldiging, dat hij in een vorig verslag aan de waarheid had te kort gedaan. Men oordeele daarover en beoordeele hem, na het eerste gedeelte gelezen te hebben van zijn gekunstelde en weinig mannelijke regtvaardiging, in de *Kerkelijke Courant* gepubliceerd. Daar leest men toch wat volgt:

»Ik moet mij verdedigen, tegen twee beschuldigingen, die tegen mij werden ingebragt; de eene, met betrekking tot het verslag, door mij van onze vorige vergadering gegeven in de *Kerkelijke Courant*, de andere, met betrekking, tot de opzettelijke achterhouding van een brief van den heer Capadose, welk laatste feit den heer Capadose aanleiding gaf, om te zeggen, dat hij mijne handelwijs »niet wilde qualificeeren;" terwijl de heer Schwartz, die, volgens zijn eigen beweren, in de vorige vergadering in zijn eigen blad nooit inhumaan is geweest, zich niet heeft ontzien, mij, in zijn weekblad *de Heraut*, te beschuldigen van oneerlijkheid.

»Toen ik de beide beschuldigingen vernam, en ik las die het eerst in de *Tijd*, welk blad een hartelijke goedkeuring voor de beschuldigers over had, was ik van plan terstond in de *Kerkelijke Courant* er op te antwoorden. Men heeft mij dat van zeer geachte zijde ontraden en ik heb tot heden gewacht.

»Wat dan de eerste beschuldiging betreft, met betrekking tot het verslag, door mij van onze vorige vergadering gegeven, stel ik op den voorgrond, dat alles wat in dat verslag te lezen staat de zuivere waarheid en alles is geschied, juist gelijk ik het heb medegedeeld, zoodat hier minder van o n j u i s t h e i d, dan van o n v o l l e d i g h e i d sprake kan zijn. Het formuleren van het besluit, omtrent het bestaan der Unie was aan mij overgelaten en ik heb dat in den geest der vergadering gedaan. Maar, zegt men, daar is meer geschied, dan in het verslag is opgenomen en ik wenschte wel, dat allen, die dat zeiden, in den geest der broederlijke liefde hadden gesproken, als de heeren van Limburg Brouwer en Chantepie de la Saussaye en dat niet zoo onbroederlijk van boos opzet en van reconstrueren der geschiedenis was gewaagd. Waarlijk onze gemeenschappelijke vijand heeft stof genoeg, om in verdeeldheid te juichen; wij behoeven niet met opzet hem meerdere stof te geven. — Het onvolledige van mijn verslag bestaat daarin, dat ik niet heb vermeld, dat, na het genomen besluit, waarbij het bestaan der Unie wel en wettig en met overgroote meerderheid van stemmen werd geconstateerd, een ander besluit werd genomen, dat het vorige omverwierp en het w e n s c h e l ij k e eener Unie op den voorgrond stelde.

»Ik beken, dat ik er geen gewag van heb gemaakt en wel omdat de vergadering toen het eenmaal genomen besluit werd omvergeworpen, reeds in staat van ontbinding verkeerende, niet heeft bedacht, althans niet bedaardelijk besproken, wat er werd gedaan.

»Er kwam bij, dat de wijze, waarop dat voorstel werd geappuijeerd, weinig had van een besluit dat, na bedaarde overweging, werd genomen, gelijk zulks met het eerste besluit wel degelijk het geval was geweest. De vergadering verlangde naar huis, want het had te lang geduurd; en ik moet erkennen dat ik nog niet vat, wat het geweest is, dat velen zoo aanstonds bereid vond, om een, na breede discussie, geregeld genomen besluit, te doen veranderen, te minder daar het bloot aannemen van artikel 1 nog in het minst geen verpligtingen oplei, die den een of den ander te bezwarend waren, terwijl ik gedwongen ben hierbij te voegen, dat zelfs de wenschelijkheid eener Unie niet eenparig is aangenomen, evenmin als artikel 1, daar de heer Schwartz in het nommer van *de Heraut* van 19 September, heeft verklaard, dat hij hen, die met hem te *Utrecht* vergaderd waren, niet allen als b r o e d e r s heeft erkend. Waar die erkentenis achter wege blijft, daar is ook de wenschelijkheid eener Unie geen zaak des harten geworden."

Aldus de heer van Heijningen, ten opzigte van wiens mededeeling men niet ontkennen kan, dat zij wel het een en ander wetenswaardigs bevat. Wat heeft men toch niet van eene *Unie*, in 't belang der eenheid en der onderlinge liefde, te verwachten, op welker eerste vergadering het zoo onstuimig toegaat, — omdat hare leden naar huis verlangden, want het had te lang geduurd! — dat men naauwelijks meer weet waarover gediskuteerd en gestemd wordt? Dit echter slechts in 't voorbijgaan, daar wij ons alleen bij de zelfregtvaardiging van den heer van Heijningen willen ophouden. Maar, zoo vragen wij dan ook

terstond, of zijne woorden hem wel het minste gezuiverd hebben van de blaam, die op hem kleeft? Zelf moet hij toegeven dat zijn verslag »onvolledig" was, dat er een kapitaal punt in verzwegen was en dat daarin een gansch ander resultaat gekonstateerd werd, dan wat ter vergadering verkregen was. Doch mag hier dan niet van onjuiste, of liever nog van »onwaarachtige," gelijk de heer da Costa ze noemde, van logenachtige mededeelingen sprake zijn? De heer van Heijningen beantwoorde die vraag voor zich-zelven. Hij houde zich evenwel overtuigd, dat niemand die lezen kan, die vraag anders dan toestemmend kan beantwoorden.

In het tweede gedeelte van de *bijlage* tot zijn laatst verslag heeft de heer van Heijningen zich niet gelukkiger gekweten van zijne moeijelijke taak. Daar had hij zich te regtvaardigen wegens het verduisteren van schrifturen, die hem geworden waren opdat hij ze ter eerste konstituerende vergadering zou mededeelen. Te dien einde schrijft hij het volgende:

»De tweede beschuldiging, veel erger dan de eerste is deze, dat door mij een brief is achtergehouden van den heer Capadose. De heer Schwartz heeft niet ontzien, mij deswege te beschuldigen van onegerlijkheid, en de eenige verontschuldiging, die voor dergelijke hoogst ongepaste, onchristelijke en daarbij uiterst inhumane beschuldiging nog is in te brengen, zou misschien deze zijn, dat de heer Schwartz geen genoegzame kennis bezit van onze taal, om de kracht van het woord o n e e r l ij k h e i d te begrijpen. De heer Capadose, heeft te dierzelfde zake verklaard, dat hij »mijne handelwijze niet wilde qualificeeren." Waarom niet, weet ik niet. Zeker niet, omdat de christelijke liefde hem zulks verbood te doen, maar omdat genoemde heer in zijn ziel overtuigd was, dat er geheel opzettelijke achterhouding had plaats gehad. Ik ben gedwongen, om het te zeggen, dat de beide heeren Capadose en Schwartz ten mijnen aanzien, hebben gehandeld, op eene wijze, die noch van christelijken waarheidzin, noch van christelijke nederigheid getuigt en ik verklaar plegtig, dat geen verschil in geloof of geloofsbegrip mij tot dat oordeel brengt, maar dat ik verpligt ben, mij dus te verdedigen, waar men mij eene ontrouwelijke handeling toedicht, als hier is geschied.

»Wat is de zaak? Ten gevolge der uitnoodiging tegen de vorige vergadering, zijn bij onzen voorzitter een groot aantal brieven, tusschen de 30 en 40 ingekomen, de een van korteren, de ander van langeren inhoud. In de meeste werd het denkbeeld eener Unie met vreugde begroet. Was duidelijk, dat er geen voorlezing van al die brieven kon worden gehouden en dat als men den eenen voorlas, ook de andere daarop aanspraak had. Van daar dat er door het bestuur werd besloten, om niet een brief voor te lezen, en dat zelfs, ten gevolge van tijdsgebrek, de namen der respective brievenschrijvers niet zijn genoemd. Staande de vergadering kwam de brief van den heer Capadose benevens vier andere brieven aan mijn adres, met verzoek, dien aan de vergadering bekend te maken, 't geen eenvoudig niet is geschied, omdat er geen enkele brief werd voorgelezen. Zietdaar de geheele zaak. De heer Capadose heeft, op zijn verzoek, zijn brief van mij terug ontvangen, en heeft zich gehaast, om dien te publiceeren in de *Heraut*. Daarop had hij regt, maar mij te betigten van oneerlijke handeling, 't komt noch dien, noch noch ook den heer Schwartz.

»Niemand duide het euvel, dat ik dit woord plaats bij mijn verslag. Ik ben dat aan mij zelven verpligt en sinds te meer vrijmoedigheid om het te doen, daar het met het al of niet slagen van onzen, in mijn oog hoogst belangrijken arbeid in niet het minste verband staat. Immers bij beschuldigingen als men goed vond tegen mij te rigten komt rigting noch standpunt ter sprake, maar enkel en alleen het zedelijk karakter.

»G. P. Kits van Heijningen."

Derhalve, wat de zaak in quæstie betreft, ontdaan van de langwijlige en deklamatorische volzinnen die haar omslingeren — van het schrijven der heeren Capadose, Groen en anderen is door den heer van Heijningen geene melding gemaakt, »omdat er geen enkele brief werd voorgelezen." Maar, eilieve, daarom had niettemin van de ontvangst en de strekking van dat schrijven nota kunnen zijn genomen! Of, noemt gij het eerlijk alleen nota te nemen van die brieven, die gunstig waren voor de Unionisten, gelijk geschied is, doch te zwijgen van dezulke, die hun ongunstig waren? Werd niet dienvolgens de vergadering eerst, en vervolgens het publiek, door het voorloopig bestuur der geprojekteerde *Unie*, misleid? En daardoor nu moge het van behendigheid blijk hebben gegeven, maar getuigt het wel van zijne loyauteit en pleit het wel voor het »zedelijk karakter" van hen, die van dien kunstgreep zich bedienden?

Wij hebben, een paar dagen geleden, onder het nieuws, onzen lezers kennis doen dragen van een polemiek onlangs door de sardinische dagbladen gevoerd, over zekeren Antonio Gallenga, lid van het parlement te Turijn. De brief aan Mazzini, waarvan wij toen spraken, bevat nog een vreeselijke beschuldiging tegen L. A. Melegari, professor en afgevaardigde, die daarin als medepligtige aan den door Gallenga beraamden moord-aanslag wordt aangewezen.

De *Armonia*, den brief overnemende, voegt daarbij het verhaal van een eed door Melegari in 1834 in een geheim genootschap te Bern afgelegd, waarbij hij bezweert *de tyrannen van het binnen- en buitenland en de binnen- en buitenlandsche tyrannie* met zijn arm te zullen treffen en met zijn woorden te schandvlekken.

De heer Melegari heeft trachten te ontkennen, ja heeft zelfs de *Armonia* een proces beteekend, niettegenstaande Mazzini in zijn schrijven duidelijk zegt, dat in 1834 Melegari een der zijnen was.

De openbare meening in Sardinië toont zich door deze openbaringen zeer geschokt. Vooral de ministers zijn zeer verlegen met de ontdekking, dat twee hunner warmste partijgangers, die zij met eereposten hebben overladen, bondgenooten van Mazzini en koningsmoordenaars zijn geweest. In een brief aan den *Courrier des Alpes* wordt dan ook gezegd, dat men uit Turijn aan Mazzini geschreven en hem verzocht heeft, geen verdere mededeelingen te doen, zijn vorige vrienden en hun handelingen betreffende in een tijdvak, dat men liefst schijnt te vergeten.

Maar wat vooral in dit voorval walging wekt is de houding der ministerieële bladen. Enkelen gispen Gallenga met een woord van blaam, soms door eenige verzachtende uitdrukkingen gevolgd; doch anderen, zooals bijv. de *Gazetta delle Alpi*, zwaaijen hem nog lof toe en willen dat men zijn vroeger leven over het hoofd zie om de gehechtheid, die door dien afgevaardigde steeds aan de zaak van den minister Cavour is betoond.

Wat meer is, de *Risorgimento* neemt aanleiding uit de zaak van Gallenga om den Koningsmoord in het algemeen te bespreken, en terwijl zij over Gallenga zich niet dan in zeer verschoonende woorden uitlaat, haalt zij alle lasteringen uit den ouden en den nieuweren tijd weder op, om dus de aandacht van den hoofdpersoon af te leiden en op de Jezuiten te scheiden en te smalen.

De *Espero*, mede een ministerieel orgaan, dat vroeger onder den regtstreekschen invloed stond van de heeren Ratazzi en Lanza, uit over Mazzini, die den koningsmoord beraamde, over Gallenga, die hem ten uitvoer zou brengen, over Melegari, die daartoe de middelen moest verschaffen, geen enkel woord van verontwaardiging, maar toont zich daarentegen in de hoogste mate verbolgen over de *Armonia* en hare redaktie, die de aandacht van het publiek op de zaak vestigde. Niet de koningsmoorders, maar zij die de koningsmoorders durven brandmerken, slaken de verontwaardiging van de *Espero* gaande. Ziehier wat het blad schrijft:

»Het is een verschrikkelijk schouwspel, dat ons die budde priesters aanbiedt, welke in de *Armonia* al de gal uitspuwen, die in hun sombere ziel wordt opgegaard. Aan het verscheurend gedierte gelijk, dat in de verte zijn prooi ruikt, bij voorbaat den wellust van den bloeddorst genietende, likken zij zich de lippen af en geesselen zich de zijden met hun staart, om zich tot de slagting op te winden."

En zoo gaat het voort ... der ministerieële bladen, die om de mannen hunner partij te redden en uit het oog te doen verliezen, een koor van lastertaal en wraakkreeten tegen onschuldigen aan heffen, is niet minder afschuwelijk dan de feiten hunner vrienden, welke zij trachten te doen vergeten, hetgeen echter wel niet gelukken zal. Deze manoeuvre is al te grof.

Het weer is in de laatste dagen zeer veranderlijk. Op een schoonen herfst, zooals wij ons niet herinneren er ooit één beleefd te hebben, is gevolgd eene vrij plotseling ingevallene koude, even plotseling afgebroken door zoel weêr; thans vervangen door regen en sneeuw. De sneeuw, die van nacht viel, is slechts, vooral in het gras, blijven liggen tot den morgen, toen hij spoedig door regen-buijen verdween.

De provinciale staten van Noord-braband hebben hun werkzaamheden ten einde gebragt. Aan het einde der zitting heeft de heer Bijvoet, als oudste lid der vergadering, het woord opgevat om namens de vergadering, aan den heere kommissaris des Konings den dank uit te drukken voor de waardige wijze, waarop Z. Exc. de belangen der provincie behartigd heeft, en voor de welwillende en onpartijdige leiding, waarmede hij de vergadering en de beraadslagingen geleid heeft. Zijne Exc. heeft daarop den heer *Bijvoet* bedankt en aan de gansche vergadering zijnen dank betuigd voor de medewerking welke hij van de Staten heeft mogen ondervinden, voor de kalmte en onpartijdigheid waarmede de beraadslagingen zijn gevoerd geworden, en voor den ijver waarmede de werkzaamheden zijn verrigt, terwijl hij ten slotte te kennen gaf dat hij dankbaar was voor de afgeloopen zitting eensdeels omdat zij heeft kunnen bijdragen tot bevordering van de welvaart van dit gewest en anderdeels omdat zij hem de gelegenheid schonk kennis te maken met de mannen, die het vertrouwen der ingezetenen van de provincie bezitten. (*N.-Br.*)

Gisteren namiddag gebeurde een treurig ongeluk in de Utrechtschedwarsstraat bij den Amstel. De huisvrouw van H. van den Akker eenig goed van uit een vlieringluik ter drooging willende ophangen reikt te ver, verliest het evenwigt, waardoor de houten armen breken en zij van boven naar beneden stort. De schedel was haar verbrijzeld en, heelkundige hulp, onmiddelijk op de plaats des ongevals tegenwoordig, vermogt niets. Zij verkeerde in gevorderden zwangeren toestand en laat een diep verslagen huisvader met drie nog jeugdige kinderen na.

Een Makelaar merkt op, in het *Handelsblad*, dat bijna alle groote huizen, te Amsterdam, welke in het openbaar geveild worden, worden opgehouden, hetgeen buiten twijfel aan den nadeeligen invloed van de nieuwe direkte belasting moet worden toegeschreven. Dit reeds moet, volgens hem, de regering bewegen om Amsterdam te hulp te komen, omdat het land daardoor aanzienlijke sommen voor registratie-regten mist.

Bij het departement van Binnenlandsche Zaken is ontvangen, van den minister van Koloniën, eene assignatie op de Nederlandsche Bank, groot *vijf en twintig gulden*, zijnde eene bijdrage uit de kas van het militair kantinefonds te Mampawa, ter westkust van Borneo, ten behoeve der slagtoffers van den watersnood van 1855 in het vaderland.

Werd, eenigen tijd geleden, bij wijze van gerucht, gemeld, dat de groote tentoonstelling van kunst en kunstindustrie van alle tijden en volken, in het jaar 1857 te Manchester te houden, zou worden opgeluisterd door eenige oude schilderijen uit de alom beroemde en toch zoo weinig gekende verzameling van den markies van Hertford, thans is dit uitzigt zekerheid geworden. De schatrijke verzamelaar heeft aan de kommissie de bepaalde toezegging gegeven, de beste schilderijen uit zijne galerij tot het beoogde doel te zullen afstaan. Mag men aanhalen, dat de heer Hope, wiens verzameling, zoo als genoeg bekend is, mede behoort tot eene der schoonste van de vele overbegrijpelijk rijke kabinetten van Engeland, zou gezegd hebben, dat hij, wanneer de markies van Hertford zijne schilderijen aan de tentoonstelling te Manchester afstond, diens voorbeeld zou volgen. Mogt zich dit bevestigen, en mogten zoo vele andere uitzigten en beloften, als reeds in deze zaak zijn geopend en gedaan, verwezenlijkt worden, dan voorzeker zal deze *exhibition* tot de merkwaardigste behooren, welke tot hiertoe op het gebied der kunst zijn gehouden. (*Alg. K. en Letterb.*)

'SHERTOGENBOSCH, 11 Nov. Ook hier ter stede hebben acht vermogende ingezetenen zich vereenigd om eene broodbakkerij daar te stellen tot het bakken van goed brood, tegen billijken prijs. De aanvraag tot het zetten van twee bakovens in een daartoe geschikt lokaal, is reeds aan het stedelijk bestuur besteld. Onder de bepalingen daarvan gesteld ... ondat in de werkplaats noch in het gesticht der bakkerij, buil noch zeef aanwezig zullen mogen zijn, dat de rogge zooals zij van den molen komt zal moeten verbakken worden, dat de direkteur of meesterknecht door ondernemers aan te stellen, zich onder ede zal verbinden die bepalingen op te volgen en eindelijk, dat door ondernemers een voldoend getal broodslijters zal benoemd worden. (*H.*)

Men leest in de 2de Editie van het *Handelsblad*:

LONDEN, 12 Nov. De *Morning-Post* houdt het voor waarschijnlijk, dat een russisch garnizoen Herat bezetten zal en eischt de terugroeping der in persische dienst staande fransche officieren. Het blad zegt, dat Frankrijk en Engeland ten aanzien der tegenover Perzie te volgen staatkunde eenstemmig zijn en beschouwt het in bezit nemen van het eiland Karrack door de Engelschen als mogelijk.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Nov. Zoowel in de diplomatie als op de beurs maken teleurstelling en ongerustheid zich van de gemoederen meester. Men weet niet recht, wien men met zich heeft en wat men gaat. Keizer Napoleon verbergt niet, aan welke zijde zijn sympathien zijn, waar hij het regt en de goede trouw ziet, maar is verpligt om aan de kracht der omstandigheden toe te geven. Voor alles begeert hij eene spoedige oplossing der moeijelijkheden van den tweeden rang, die het parijzer traktaat onopgelost heeft gelaten, ten einde aan Engeland en Oostenrijk alle voorwendsels te ontnemen, om de uitvoering van aangegane verbindtenissen te ontduiken, zooals de *Moniteur* zich heeft uitgedrukt. Er zijn er die met zekerheid meenen te kunnen voorspellen, dat de kommissarissen door de mogendheden van het kongres naar Konstantinopel gezonden, voorschriften zullen ontvangen,

hunne werkzaamheden te bespoedigen. Het zou ook mogelijk zijn, dat de kommissarissen, die tot dusverre gunstig gestemd waren voor de vereeniging der vorstendommen, het behoud van Bolgrad en van het Slangen-eiland voor Rusland, zich verpligt zagen die meening te laten varen, als gevolg der manoeuvres van Oostenrijk en Engeland. Intusschen zijn er ook, die geen geloof hoegenaamd willen hechten aan eene beslechting der geschillen te Konstantinopel. In de hoofdstad van het ottomannische rijk worden zoo vele intrigues van allerlei aard gesmeed, dat op die plaats eene oplossing onmogelijk schijnt.

— Een korrespondentie meldt, dat de Keizer het gewigt van den toestand inziende, in overeenstemming met zijn raadslieden besloten zou hebben niet naar Fontainebleau te gaan, maar van St.-Cloud onmiddellijk terug te keeren naar Parijs. Men brengt hiermede in verband het gerucht, dat de fransche regering op haar beurt de gedachte om nieuwe konferentiën te openen, zou hebben laten varen. Ongetwijfeld, de heropening van het kongres is nog niet aanstaande, maar dat het plan daarom geheel opgegeven zoude zijn en alle questiën te Konstantinopel geregeld zouden worden, is daarom nog niet zeker.

De napelsche questie kon wel den weerslag ondervinden van den ommekeer, waarvan wij getuigen waren, en nog meer aanmoediging aan lord Palmerston schenken om zijn voornemens van beroering en overheersching in het koningrijk der Beide Siciliën ten uitvoer te leggen. De paspoorten, aan prins Carini gegeven, zijn het herstel der goede verstandhouding tusschen Frankrijk en Engeland op den voet gevolgd.

Alle korrespondentiën uit Napels, alhier ontvangen, bevestigen dat er geene demonstratie ten gunste der vertrekkende gezanten plaats heeft gehad, zooals de engelsche bladen hebben willen doen gelooven. Wat meer is, de napelsche beurs is op dien dag gerezen.

— Alhier is aangekomen graaf Orloff, de zoon van den diplomaat, om den winter door te brengen. Hij is 23 jaar oud, werd in den oosterschen oorlog twintig maal gekwetst en verloor bij het beleg van Silistria een oog. Men verhaalt dat een der schoonste juffers in Frankrijk, van aanzienlijke geboorte en zeer rijk, aan sgraven moeder heeft doen weten, dat zij er trotsch op zou zijn als vrouw zijne wonden te mogen verplegen.

— Het perzische gezantschap is nog niet te Parijs aangekomen of reeds tasten alle bladen het aan. Men verwijt Feruk-kan zijn beleedigheden jegens den russischen gezant te Konstantinopel, en schildert hem als een man van een laag en verdorven karakter af. De bladen van Konstantinopel daarentegen prijzen dien Perzer zeer wegens zijn aard en verstand. Men moet wel verstoord over den stap van Perzië zijn, om nu reeds voor Ferukkan te Parijs is, zoo op hem te smalen. Wat overigens de fransche bemiddeling aangaat, die het perzische hof zoekt, zoo weet men dat de *Morning-Post* onlangs heeft verklaard, dat de engelsche regering de fransche bemiddeling niet anders dan officieus zou aannemen.

— Men meld uit Konstantinopel, dat de Sultan als een bewijs zijner voldoening aan den admiraal Lyons eene prachtige eeresabel versierd met diamanten ten geschenke gegeven heeft.

— De opmetingen voor den spoorweg van Varna naar Routschouck worden met ijver voortgezet.

— De nieuwe gemengde regtbank van Albanië heeft een groot aantal struikroovers ter dood veroordeeld. Hunne hoofden zijn in het openbaar ten toon gesteld.

— Men schrijft uit Denemarken, dat er weder berigten in omloop waren over een nieuwe krizis, in den boezem van het kabinet ontstaan, zonder dat men weet wat waar die berigten komen en of zij gegrond zijn.

— Den 28n Oktober, verjaardag van prinses Caroline heeft de Koning de teekenen van de olifants-orde aan hertog Karel en prins Frederik van Holstein-Glücksburg terug gegeven. Men beschouwt deze daad als een voorteeken van gelijke maatregelen ten opzigte der verbannen prinsen.

— In de tweede-hand's finantiëele wereld worden aldaar weddingschappen aangegaan over Carpentier, de voortvlugtige dief der aktiën van den Noorder-spoorweg. Zal hij gevat worden of niet? Over deze vraag liepen de weddingschappen, zoodat de helft der wedders vurig wenschten dat Carpentier aan alle vervolgingen zou ontsnappen. Maar sedert men weet, is hun hoop verijdeld en naar men zegt, heeft een der wedders, die het tegen velen op het vatten gehouden had, een aanzienlijke som gewonnen, die hem van een failliet redt, en groote sommen goed maakt, welke hij verloren had bij de laatste rekeningen.

Er loopen nu op nieuw belangrijke weddingschappen over den heer Carpentier en zijn mede-arbeiders. De vraag is, of de Vereenigde Staten hem zullen vrij laten of vast houden. Men ziet dat de tegenwoordige parijsche speelwoede grijpt alles aan om zich lucht te geven.

— Het stadje Maromme, waar maarschalk Pélissier is, maakt aanstalten om den beroemden veldheer, die zijn geboorteplaats komt bezoeken, waardig te ontvangen. Van Maromme gaat de maarschalk naar Rouaan, daar hem een feestmaal en een voorstelling ter zijner eer in den schouwburg zal worden aangeboden. Die voorstelling belooft zoo krijgszuchtig mogelijk te zijn. Men zal het tweede bedrijf opvoeren van de opera »de Ster van het noorden," waarin een oorlogsmarsch der Russen en een strijdzang van marketentsters voorkomt; alsmede het eerste bedrijf van de *Dame blanche*, waarin de aria, »o welke vreugd soldaat te zijn" op berekend is bij deze gelegenheid een groote geestdrift te doen geboren worden.

— Men meldt uit Milaan, dat de voormalige protestantsche, nu tot katholick priester gewijde missionaris Jeanneret, tot een zeer aanzienlijke familie van het kanton Neuenberg behoorende, zich dra naar Frankrijk zal begeven, om van daar als katholiek missionaris tot de heidenen gezonden te worden.

ENGELAND.

LONDEN, 12 Nov. De *Times* van heden behelst een artikel waarin, na eenige scherpe aanmerkingen op de handelwijze van Rusland, gezegd wordt, dat Engeland, Oostenrijk, Turkije en gelukkig ook Frankrijk besloten hebben geene schending van het traktaat toe te laten; dat het verschil van inzigten tusschen Frankrijk en Engeland is vereffend en dat de geallieerde mogendheden op de uitvoering van het traktaat aandringen.

— Kossuth heeft gisteren in eene meeting te Manchester den opstand van Hongarye en Italië gepredikt, met de verklaring, dat zoo die opstand plaats had geen minister het zou wagen, zich tegen de openbare meening te verklaren.

— Men wil hier weten, dat Koningin Viktoria zich weder in gezegende omstandigheden bevindt en dat hare bevalling tegen het voorjaar wordt te gemoet gezien.

— Volgens de *Daily News* heeft de ministerraad, die gisteren te Londen gehouden zou worden, alleen de behandeling der buitenlandsche politiek ten doel. Lord Palmerston en lord Clarendon, zegt het blad verder, zullen in hunne standvastige houding tegenover den overmoed en de intrigues van Rusland, naar het te hopen is, door al hunne ambtgenooten ondersteund worden. Het is eene groote dwaling te gelooven, dat in dit geschil een gevaar voor het fransch-engelsch verbond opgesloten ligt; want Keizer Napoleon heeft die alliantie veel meer noodig dan Engeland. De tegenwoordige politiek van Groot-Britannje beoogt geen heropening van de parijsche konferentie be treffende het vredestraktaat, zelfs niet onder voorwaarde dat Londen thans als zetel der konferentie gekozen wordt. Het zou doelmatiger zijn, het geschil met Frankrijk te laten zooals het is. Oostenrijk, Engeland en Turkije zijn het over de opvatting van het traktaat ten volle eens, en de minderheid moet zich in dergelijke gevallen aan de meerderheid onderwerpen.

— In een amerikaansch dagblad wordt de volgende uitdaging gevonden van een vrouw aan den bekenden rotting-held Brooks:

In de vaste overtuiging, welke ik heb, dat de heer S. Brooks van Zuid-Carolina gestraft behoort te worden wegens den bluf, waarmede hij van zijnen moed heeft gesproken en wegens de verachtelijke lafhartigheid, door hem, aan den dag gelegd, in het afwijzen van een gevecht met een manspersoon, die hem had uitgedaagd, uit vrees van er het leven bij te kunnen inschieten, zoo werp ik dien lagen snoever den handschoen toe en noodig hem uit, om mij te ontmoeten op zoodanige plaats, als hij mogt goedvinden, met pistool, karabijn of mes in de vuist. Kom aan, mijnheer Brooks, toon nu uw moed. Gij waart bevreesd om voor een man te verschijnen; laat eens zien of het even zoo zal wezen tegenover eene vrouw? Ik ben weduwe en heb twee zonen in den oorlog met Mexico verloren, terwijl zij streden voor de vrijheid; en ofschoon thans meer dan 50 jaren tellende, ben ik innig overtuigd eene dienst aan mijn land te bewijzen, door dien nietigen lafaard te kastijden en in het niet terug te doen zinken, die de parlementaire tribune heeft durven belhalmeren, en het kostbaarste regt der Amerikanen, de vrijheid van spreken afbreuk doen.

AMELIA B. M. ROBINSON.

— Te Philadelphia bestaat reeds eenig tijd eene medische faculteit voor vrouwelijke studenten, die thans 35 kandidaten telt. Reeds zijn er verscheidene hebben gepromoveerde vrouwelijke artsen, die zich voornamelijk aan de verloskunde wijden. Eene van haar te Philadelphia kondigt thans aan, dat zij een lofwaardig middel tegen hartkwalen bezit.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 11 Nov. De stomp, door Oostenrijk aan de pruissische staatkunde gegeven, is even uitgestaan als duidelijk. Twee door de kabinetten van Weenen en Berlijn gewisselde nota's zijn daarvan het bewijs. De eerste mogendheid, ingelicht over het voornemen van Pruissen, om de vrijheid der koningsgezinde gevangenen te eischen, en den bondsdag te Frankfort de questie van Neufchâtel voor te leggen, heeft haar volle toestemming te kennen gegeven, en de belofte van regtstreeksche medewerking aan toegevoegd, zoowel bij de verschillende duitsche Regeringen, die niet dezelfde bereidwilligheid mogten betoonen, als bij het bondsgezag te Frankfort. Sedert heeft een noot in de *Frankforter-Zeitung* doen zien, dat ook de Bondsraad zelf Pruissen's regten erkent en bij de zwitsersche Regering ondersteunen zal; evenwel is hier alleen van diplomatische tusschenkomst sprake, en geenszins valt daaruit af te leiden, zooals verkeerdelijk door sommige bladen is beweerd, dat zoo Pruissen zijn regten met het zwaard wilde handhaven, de bondstroepen Pruissen ondersteunen zouden.

Zoover gaan de verbindtenissen van den Bondsdag niet en zelfs Oostenrijk stelt in het bovengenoemde staatsstuk, niettegenstaande zijn welwillendheid ten gunste van het belgische hof, het beginsel vast dat er geen vijandelijkheden tegen Zwitserland kunnen begonnen worden zonder medewerking der mogendheden, die het protokol van Londen hebben onderteekend.

Ook de zaak der deensche hertogdommen zal een onderwerp der beraadslagingen van den Bondsraad uitmaken. Men weet dat de hoven van Berlijn en Weenen bijna te gelijkertijd een nota aan de deensche regering hebben overhandigd, om te eischen dat de nieuwelings voor Holstein afgekondigde Grondwet aan de provinciale Staten van dat hertogdom ter goedkeuring werd voorgelegd. Deze nota heeft te Kopenhagen in de staatkundige kringen een vermogenden indruk te weeg gebragt, en men zegt dat de ministerieële krizis daarmede in verband staat. Overigens vraagt men zich in Denemarken af, waartoe het dient de Staten op te roepen, nu de Grondwet een beklonken zaak is en reeds eenigen tijd geregeld werkt.

— De telegrafische tijding, die onlangs het berigt bragt van de ontbinding der hannoversche Kamers, meldde niets van de kieswet, zoodat het onzeker was of de verkiezingen volgens de oude wet plaats zouden hebben. Zoo ja dan voorzag men dat de meerderheid die zich zoo vijandig tegen de regering verklaard had, weder zou worden ingenomen.

Latere berigten verkondigen, dat een koninklijk besluit eigenmagtig de kieswet van 1848 afgeschaft en die van 1840 daarvoor in de plaats gesteld heeft. Hoewel het getal kiezers daardoor zeer gedund is, voorziet men toch dat meest alle leden der ontbonden Kamer weder ingekozen zullen worden.

— Omtrent *Tabak Bolgrad*, thans door de geheele wereld vermaard geworden, ten gevolge van het parijzer traktaat leest men de volgende bijzonderheden:

Die stad, wier naam men slechts in weinige aardrijkskundige werken ontmoet, is gelegen aan de grenzen van Bessarabië, omstreeks 10 kilometers van de Pruth, aan het uiterste einde van het meer Yalpug, dat met den Donau in gemeenschap is, en aan de monding der kleine rivier van denzelfden naam, die nabij Kichener ontspringt. Ze is van de Zwarte Zee gescheiden door de vermaarde steppen van Boudjiak en omringd door lage en hier en daar drassige gronden. Eene kleine kolonie russisch-bulgaarsche landbouwers heeft er zich gevestigd.

Reeds in 1470 bestond dat stadje, gesticht door Drakoul, een wallachijsch vorst, die het later aan Mahommet II afstond.

Men vindt slechts eenmaal den naam van Bolgrad in de geschiedenis sedert de zestiende eeuw, en wel ter zake van een feit, dat den historieschrijvers onbekend schijnt. Na den slag van Pultava was Karel XII naar dat gedeelte van het ottomannische grondgebied geweken en men wees hem Bolgrad tot verblijf aan; doch hij begaf zich niet derwaarts, en 't is niet te Bender, gelijk algemeen beweerd wordt, dat hij zijn verblijf nam, maar te Warnitz, op geringen afstand van daar gelegen.

Bolgrad telt dagever 3 tot 400 inwoners. Men beschouwt algemeen dat stadje, doch ten onregte, als een der Donau-havens, want het ligt, gelijk gezegd is, aan een ondiep meer, dat moeijelijk te bevaren is. De inwoners drijven handel in garst, rogge en vee; vroeger dreven zij dien handel te water, maar uit hoofde der moeijelijkheden van de scheepvaart, wordt die trouwens zeer geringe handel thans grootendeels te land gedreven.

Van het eenige monument, dat het stadje bevat, de tamelijk fraaije moskee, in Bayazets tijd gebouwd, is een grieksche kerk gemaakt. Op geringen afstand landwaarts in, vindt men de bouwvallen van een prachtig paleis in 1692 door een Khan der Krim gebouwd. In den omtrek een zoutmijn, die een zeer merkwaardig mineralogiesch verschijnsel oplevert: namelijk in de onderste lagen ontdekt men kristallen, die den vorm en de kleur van het gewone zout bezitten, doch geheel smakeloos zijn.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 13 November.

BEVALLEN (10 Nov.): F. W. Molster, geb. Tendering, Z. — J. P. F. van de Stadt, geb. Tamay, Z. — (12 Nov.): M. Winkelhage, geb. Schokker, D.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 12 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 54¼, Obligatiën 3 pc. 71½. id. 4½ pc. 86¾. Spanje 1—3 pc. 22¼, Binnenl. 3 pc. 37¼; Romeinen 5 pc. 84; Oostenrijk Met. 5 pc. 75¾; id. Nat. 5 pc. 77¼.

PARIJS, 12 Nov. Fransche 4½ pc. 90.40; 3 pc. 66.75; 3 pc. Spanje —; id. 1½ pc. —; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 86.

LONDEN, 12 Nov. Cons. 92¾; Spanje buit. 3 p. 41; id. 1½ pc. 23¼; Rusl 5 ps. 106½; id. 4½ pc. 95½; Holl. 4 pc 96; id. 2½ pc. 64½; Sard 5 pc. 89 Braz 101; Peru 4½ pc. 76½; Gren uitg 7; id. werk. 22¾; Mexiko 3 pc. 21⅞; Portugal 4 pc 45; Ecuador 14⅛; Venezuela 85; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 12 Nov. Met. 5 pc. 80⅞; id. 4½ pc. 70; Bank-Aktiën 1022; Credit Anst. 309, Wissel op Londen 10 19; Amst. —; Parijs —; Goud —; Zilver 7¾.

BERLIJN, 12 Nov. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 105½.

HAMBURG, 12 Nov. Spanje 1¼ pc. 34¼; id. 3 pc. 21½; Rusl. 5 pc. 100¼; 4½ pc. 89½; 3 pc. Mexikanen 10⅞, Noord-Duits. bank 98½; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 12 Nov. 5 pc. Met. 76⅛; 1¼ pc. Spanje binnenl. 22¾; id. 3 pc. 36¾; Wissel op Londen 3/m. 117; Parijs 92⅞; Weenen 111⅛; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	11 NOV. 4½ u.	12 NOV.	4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.	2½	62¾	62⅝	62 13/16	
Dito Dito	3	74⅝	74⅝	74 11/16	
Dito Dito	4	93⅞	93⅝	93⅞	
O. Insl. Leening 1844	4				
Amortisatie	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Arnh. Spoorweg	4½		100		
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank.			155		
Belgie, Certifikaten	2½				
Dito *Rothschild*	2½				
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	22⅞	22½	22⅝	22½
Nieuwe	3	41	41		
Binnenlandsche	3	36⅝	36 9/16	36 11/16	36⅝
Cert. Coup. Sp. Com.		5⅜	5¼	5 5/16	
Amortisable Schuld		6⅛	6		
Portugal, te Londen	3	43 9/16	43½	43⅜	
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	102⅛	102⅛	102¼	
Dito A°. 1828—1829	5		101⅝		
Negot. 1831 en 1833	5				
Nieuwe Engelsche	4½		92¾	92⅞	
Negot. 1840	4	84¼	83⅞	84¼	83⅞
Dito *Stieglitz*	4	83⅝	83¼		
Dito Nieuwe	4				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschr. op 't Grootboek	6				
Dito Certifikaten	6	62⅝	62⅛		
Polen, Obligatiën	4	76⅝			
Aandeelen 1835		152	151½	151⅝	
Oostenrijk, Metalliek	5	72½	72½	72¼	72½
Dito Nationale	5	73⅝	73¼	73⅜	73⅝
Dito 1847	2½	37⅝	37⅜	37 7/16	
Dito 1851 en 1852	2½	37⅜	37¼	37 7/16	
Dito Nieuwe	5	82	81¾	82	81¾
Dito 1854	5	82	81¾	82	81¾
Weener Bank	5				
Dito	4		60¾		
Aand. met Loting fl. 250	*f*		345		
Nieuwe dito 1854		304	305		
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Wabash, Cert. bij *L. en B.*	5				
Surinme, te Londen	5				
Denemarken, dito	5				
Louisiana, te Londen	5		98⅛		
Brazilië	5		97½	97⅛	
Dito 1843	5				
Mexiko, te Londen £ 100	3	20⅝	20¼	20⅝	
Dito Onbepaalde	3	20⅝	20¼	20⅝	
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100	3	20 13/16	20¾	20 13/16	
Dito Uitgestelde		6⅝			
Ecuador		14⅝	13⅞	13 15/16	
Venezuela, te Londen	4½	33¼	33 5/16	33¼	
Dito Uitgestelde	1⅜	14 5/16	13 15/16	14	
Grieken, B. à £ 100	5				

N. 5 pc. Stieglitz 95, ⅛, 1/16; O. 93⅝, ½; Prost 47¾, 48⅛; Engelsche Russen 96½; Gren. onb. 20¾, 15/16; Ecuador onb. 13⅞, 15/16; Venezuela onb. 33 5/16, ¼.

Binnenlandsche fondsen prijshoudend, spaansche aangeboden; de overige buitenlandsche fondsen onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 5 pCt., Prolongatie 4½, 5 pCt., Diskonto 5 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2 m.	*f* 56 1/16	Livorno	2/m.	*f* 39	
»	zigt	55⅝	Napels	»	»	83
Bordeaux	2/m.	54⅝	Petersburg	»	»	1.84½
»	zigt	55	Weenen	6/w.	»	32¼
Madrid	3/m.	234	Augsburg	»	»	35 5/16
Cadix	»	234	Frankfort	»	»	98⅛
Seville	»	233	Hamburg	2/m.	»	35
Bilbao	»	233	»	zigt	»	35⅛
Lissabon	»	40½	Londen	2/m.	»	11,55
Porto	»	40	»	zigt	»	11,67½
Genua	2/m.	45	Rotterdam		»	¼

Londen 3/m. *f* 11.47½.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 12 November.

GRAANMARKT.

Poolsche en roode Tarwe in een doen, Kubanka bij gerijzen hooger betaald: 130 ℔ n. b. Pools. *f* 480, 485; 124 ℔ ger. dito *f* 410; 127 ℔ b. dito *f* 450, 458; 126 ℔ dito *f* 423; 121, 125 ℔ dito *f* 405, 415; 156 ℔ n. Bovenl. *f* 380; 131 ℔ Kubanka *f* 395.

Rogge, in een doen: 120 ℔ Amerikaans. *f* 260; 118 ℔ mind. dito *f* 242; 123 ℔ n. Pruissische *f* 275.

Garst hooger verkocht: 99 ℔ Vriess Winter *f* 190.

Haver: 80, 81, 85 ℔ fijne *f* 132, 134, 144.

Boekweit zonder handel.

Koolzaad: O.-Indiesch 58 £. Op 9 vaten Olie in April ek. 86; Nov. 86 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 53¼; Vliegend *f* 52; 1° Mei ek. *f* 48, Dec. *f* 32, 1½. *Lynolie* op 6/w. *f* 44; Vliegend *f* 44, 2½; Maart, April en Mei ek. *f* 38½; 1°. Dec. *f* 44, 2½, 44. *Hennepolie* op 6/w *f* 56¼; Vliegend *f* 55.

SCHIEDAM, 12 Nov. Rogge. Verkocht: 141/2 ℔ Archangel *f* 238 6/w. op den zolder. — Gerst. 128/2 ℔ Manheim. *f* 244 1/m.; 129/2 ℔ Coursche *f* 264 6/w. — Moutwijn *f* 24, Jenever *f* 29,50, Amst. Proef *f* 30,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 12 Nov. *Graanmarkt* stil. Van Tarwe zijn c. 600 hect roode Amer. tot geh. prijs verkocht. Tot *f* 1 blijft aangeboden. Inl. Rogge *f* 8¼. Lijnzaad kalm, c. 700 hect. Tilsit gingen tot geh. prijs af.

Russische *Talk* *f* 33½. Inl. *f* 32½ a *f* 53½.

Potasch willig en 100 va. Russ. oplevering verkocht, Disp. Amer. *f* 30 en Russische *f* 23½ a 23¾.

Nog zijn afgedaan 10 pijpen Malaga Olijf-olie fr. 138 en 600 bn. Braziel *Koffij* ex *Martha*.

LONDEN, 10 Nov. Ruwe *Suiker* met meer vraag tot vaste prijzen. De afdeelingen bestonden uit 1700 v. Mauritius fij. blond a 48 s. 6 d. a 49 s. 6 d.; 400 kn. Havana n°. 10½ a 48 s. 6 d. 100 kn. d°. n°. 9 a 46 s. 6 d. en 2000 matten Manilla a 47 s. Voorraad 47852 Ton tegen 30316 Ton in het vorige jaar. Geraffineerd d°. vast; brune lompen 58 s. 6 d.

Koffij kalm doch vast; 800 b. Ceylon Native a 57 s. en 200 b. good ord. Rio a 43 s. 6 d. gedaan.

Rijst meer gewild. Zaturdag gingen 6 a 700 b. tot vaste prijzen af, grootendeels Bassia die met 10 s. 3 d. werd betaald. 1000 bn. Dacca haalden 10 s. 3 d. Voorraad 49175 Ton

Talk. Door het invriezen van vele van St. Petersburg te wachten schepen 1 a 2 s. hooger. Disp. 58 s.

AVIGNON, 9 Nov. *Meekrap* hoog gehouden en met veel koopers. Rosé 47 fr. en paluds 50 fr. Poeder ontbreekt, wat daarvan nog aanwezig is wordt gehouden op 59 fr. voor rosé en 62 voor paluds

RIO DE JANEIRO, 13 Okt. (Per Telegraaf) *Koffij* good fust op Rs. 48000 a 4900 genoteerd met weinig afladingen. Voorraad 170/m. balen.

Koers 27⅝ d.

Vrachten naar het kanaal 50 s.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 11 Nov. Armstrong, Eersteling, en Tuk, Nieuw Holland, beide Batavia.

BROUWERSHAVEN, 11 Nov. Calander, Neêrlands Koning, Batavia n. Rott.

UITGEZEILD:

TEXEL, 11 Nov. Crocker, Esther Francis, New-York.

HELVOET, 11 Nov. Porter, Glyne, Liverpool.

Advertentiën.

(2694) Heden overleed, na voorzien te zijn van de H. H. Sakramenten der stervenden, onze dierbare Broeder de Wel-Eerwaarde Heer JOANNES VAN IERSEL, R. K. Pastoor te Dongen, in den ouderdom van [illegible]

DONGEN,
7 November 1856.

J. VAN IERSEL.
Uit aller naam.

De Zalf en Pillen van Holloway, werken op eene verbazende wijze ter genezing van *zeere* of *zieke beenen*. F...... M...., in de Warmoesstraat te *Amsterdam* woonachtig, had gedurende acht jaren zeven zweren aan een zijner beenen, waaruit zich onophoudelijk voeht ontlastte, en welke kwaal hem zeer ellendig en ongelukkig maakte. Vele geneesmiddelen werden op hem beproefd, doch alle te vergeefs, terwijl zijn toestand hoe langer hoe meer verslimmerde. Eindelijk nam hij zijne toevlugt tot de zalf en pillen van Holloway, en na de verordeningen deswegens, gedurende ruim twee maanden stiptelijk opgevolgd te hebben was hij volmaakt genezen, en is nu in staat beter dan ooit zijne beenen te gebruiken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.95, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, depôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, depôthouder te *Prinsland* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*. (2592)

(2697) Bij den Boekhandelaar J. H. MELLINK, te Zutphen, is heden van de pers gekomen en alom verzonden:

H. G. STEENBEEK. **Gedichten voor Kinderen**, ten gebruike op de Scholen, tweede herziene en vermeerde druk . . . *f* 0.[illegible]

H. J. OTTO, R. C. Onderwijzer te Leyden. **Beginselen der Leeskunst**, voor Volk-scholen, met plaatjes. Tweede druk. Eerste stukje . . . *f* 0.06

Idem zonder plaatjes. Tweede druk. Tweede stukje » 0.07

Idem. Tweede druk. Derde stukje. . . . » 0.08

Bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

CALLISTA,

EENE SCHETS UIT DE DERDE EEUW,

DOOR

JOHN HENRY NEWMAN DD.

Rector aan de Katholieke Universiteit te Dublin.

Uit het Engelsch vertaald met vergunning van den schrijver door N. L. SCHEFFERS, (vertaler van *Fabiola*).

Met eene fraaije titelplaat. Prijs . . . *f* 2.10

De uitgever vertrouwt, dat druk en papier zullen beantwoorden aan de belangrijkheid van den Inhoud.

Bij bovengenoemde zijn mede de volgende werken verkrijgbaar:

Exercices spirituels de saint Ignace de Loyola, traduits sur le texte espagnol, avec les notes du R. P. Roothaan, général de la Compagnie de Jésus; traduits du latin, par le P. Jennesseaux, de la même Compagnie. In-8° . . . *f* 2.50.

Histoire du R. Jean de Britto, de la Compagnie de Jésus, missionnaire du Maduré et martyr de la foi, redigée sur des documents authentiques; par le R. P. Prat, de la même Compagnie. 580 pages in-8° *f* 2.90.

Neuvaine au Sacré-Cœur de Jésus: emblèmes, prières, pratiques pieuses, par L. J. Hallez. Magnifique recueil de vingt belles gravures sur acier, avec texte explicatif; grand in 8° jésus. glacé . . . *f* 2.50

Harmonies sacrées. poésie de l'office divin, par M. l'abbé Pron; 340 p., 3 grav. . . . *f* 1.75.

Histoire de saint Césaire, évêque d'Arles; 1 beau vol. . . . *f* 1.75.

Histoire de France, depuis les Gaulois jusqu'aux événements de 1789, par M. G. Gandy, 2 vol. ensemble de 1,080 pages . . . *f* 3.50.

Histoire du règne de Louis XIV, par M. le comte de Locmaria, 2 beau vol. ensemble de 824 pages . . . *f* 3.50.

Oeuvres de sainte Catherine de Gènes, traduites de [illegible] portrait. *f* 1.75.

De la Restauration du Chant Liturgique, ou ce qui est à faire pour arriver à posséder le meilleur chant romain possible, par M. l'abbé Cloët; fort vol. in-8°. . . . *f* 1.75.

Les Anabaptistes, histoire du Luthéranisme, de l'Anabaptisme et du règne de Jean Bockelsohn, à Munster, par M. le vicomte Marie-Théodore de Bussierre; in-8° de 500 pages, avec figures . . . *f* 1.50.

Un Cœur chrétien, esquisse des qualités et des vertus que donne la sagesse chrétienne, par le P. Matthieu Martin: 376 p., avec une belle gravure de L. J. Hallez . . . *f* 1.50.

Discours sur l'histoire universelle, par Bossuet, Nouvelle édition, augmentée de notes nécessaires, et plus correcte que les précédentes, ornée d'un beau portrait de Bossuet. . . . *f* 1.50.

Essais de Montaigne, édition épurée, imprimée en orthographe régulière, avec une notice, par M. l'abbé Musard; 530 p. . . . *f* 1.50.

Histoire du Patrimoine de Saint-Pierre, depuis les apôtres jusqu'à nos jours, par M. Brasseur de Bourbourg; 390 pag., avec un portrait de Pie IX. . . . *f* 1.50.

Légende de Notre-Dame, histoire de la sainte Vierge, d'après les monuments et les écrits du moyenâge, par M. l'abbé Darras; 2e édition: 500 pages, 18 planches hors du texte, petit in 8° . . . *f* 1.50.

Légendes des Origines, par J. Collin de Plancy; in-8° de 400 p., deux miniatures, etc. . . . *f* 1.50.

Légendes du Juif-Errant, par le même; in-8° de 400 p., avec deux miniatures . . . *f* 1.50.

Examen et discussion amicale de cette question: — *Les ministres de la réforme peuvent-ils, en conscience, promettre l'espérance certaine du salut, par Jésus-Christ, aux peuples de leur communion*, par S. G. Mgr. Doney, évêque de Montauban; in-8° de 340 pages, tiré à petit nombre . . . *f* 1.00

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.